

Szerkesztőség:

Vásárhelyi-utca,
813.
hova e lap szellemi
részét illető közlemé-
nyek és tudakozó leve-
lek intézendők.

MAROS

POLITIKAI LAP.

Kiadóhivatal:

Gál László könyv-
kereskedése,
hova a hirdetés és elő-
fizetési pénzek és fel-
számlások külden-
dők.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr.,
negyedévre 1 frt 25 kr.

Egyes szám ára vasárnap 8 kr., csütörtökön 4 kr.

Felelős szerkesztő:

Tóth Imre.

Megjelenik: Vasárnap és Csütörtökön.

Hirdetési árak: Hivatalos hirdetés sora egyszeri köz-
lésnél 6 kr., többszörinél 5 kr. Kincstári illeték 30 kr

Forma és vaskalap.

Makó jul. 20.

Ilyenforma cím alatt irtunk nem ré-
giben a hm.-vásárhelyi panama alkalmá-
ból s megint használhatjuk ezt a címet
ma, midőn az aradi botrányok tartják
izgatottságban mindazokat, a kik a züllés
szimptomáit megdöbbenve kísérik figye-
lemmel.

Aradvármegye árvapénztárosa elsik-
kaszott egy negyedmillió forintot az ár-
vák pénzéből, aztán elvitortázott Amerika
felé.

Erre ismételjük megint a mit a mult-
kor hangoztattunk, hogy tudnillik sikkasz-
tások az autonom jog megett more patri-
o gazdálkodó hatóságok mai általános
rendszere mellett a legnagyobb könnyü-
séggel eszközölhetők, mint a hogy azt
Krivány János az aradi árvapénztáros is
megtudta cselekedni. Már aztán az állami
felügyelet alatt végzett gazdálkodásban is
megeshetik a baj, de nem úgy; hogy
évek hosszú során végezhetné valamelyik
kezelő tiszt az ő bűnös manipulációját,
hanem olyaténképen, ha közönséges zsi-
vány módjára bele markol a más pénz-
zébe s nyomban odább áll vele. A hosz-
szasabb manipulációt kizárja az állami el-
lenőrzés.

Hogy ilyen hosszabb eljárást igénylő
gyalázatos dolog épen Aradon történt a
kr. adóhivatalban, tehát ott, a hol az
ellenőrzésben a formáságokat szigoruan

beszokták tartani és nem nevezik azokat
»vaskalaposság»-nak — az megint nem
dönti meg amaz állításunkat, hogy ilyen
helyeken sikkasztás nem, csakis közönsé-
ges lopás történhetik. Mert az aradi adó-
hivatali eset szinte különlegesség számba
megy. Ott már az ellenőrzés komániába
állt a kezeléssel s ez ellen aztán már a
formaságok betartása sem sokat ér.

A Krivány-féle negyedmillió sikk-
kaszás azonban több mint valószínű,
hogy nem eshetett volna meg, a sikkasz-
tás nem tarthatott volna hat éven át, ha
az ellenőrzésre hivatott közegek betartják
vala mindazon formáságokat, melyek a
szabályokban előírva.

Krivány kötvényeket lopott el s azt
apródonként váltogatta be évek óta a
nagyobb városok bankjainál.

A kötvények kezelésénél pedig elő
van írva, hogy azok az alispán pecsétjé-
vel ellátott zart borítékban őrizendők a
pénztárban, melybe csak a pénztárnok és
az ellenőr kulcsaival együttesen lehet
bejutni. Ezeket a kötvényeket minden
hónapban legalább egyszer meg kell
vizsgálni. Évenként kétszer pedig a szel-
vényeket kell róluk levágni, mikor is a
zárt borítékok az alispán előtt a pénz-
tárnok és ellenőr által bontatnak fel, a
szelvények is az alispán jelenlétében vá-
gandók le, azután ismét lezáratnak a
kötvények az alispáni pecséttel.

Vajjon ezen formáságok szigorú be-

tartása mellett az aradi pénztáros üzhette
volna-e a manipulációt évek óta?

Erősen hisszük, hogy nem. S az
ellenőrzés részéről a tulságos bizalom
vagy a formaságok feletti eltekintés köny-
nyitette meg a sikkasztó munkáját.

Nem akarjuk azt mondani, hogy
az volt az oka, mert ez igazságtalanság
volna azokkal az emberekkel szemben,
kiket a sikkasztó szintén veszedelmebe
sodort. Ők pedig e vádat nem érdemlik
meg, hisz ők maguk is a rendszernek
az áldozatai. Annak a rendszernek, mely
a legtöbb vármegye székházánál még
ma is még a legszomorubb esetek után
is »vaskalaposság»-nak csufolja a for-
maságok szigorú betartására vonatkozó
hajlandóságot.

Igen, vádoljuk a rendszert és bá-
muljuk azt a csökönyösséget, melylyel e
rendszert életbe tartani törekszenek azok,
a kik az ilyen botrányos esetek révén
rengeteg sokba kerülő autonom jogok-
hoz még ma is ragaszkodnak.

Politika.

A szövetkezeti törvény végrehajtása. Az
új szövetkezeti törvény szövege vasárnap
megjelent a hivatalos lapban és a kormány
már megteszi az intézkedéseket a törvény
végrehajtására. A központi hitelszövetkezet
alapszabály tervezetének megvitatása cél-
jából a jövő héten a pénzügyminisztériumban

— Ide való? — kérdem az egyik
góbét, a ki kapával felszerelve halad.

— *Vagy igen istállom, Mikó-Ujfalura
óhajtok pityokát kapálni, már egyszer meg-
kapálam.*

A hosszukás tejes dézsát a székely
góbé kártyának nevezi, itt ferblizzen oszt
valaki székely kártyákkal, tudom, hogy in-
kább lemond passiójáról,

Háromszek egy részét és egész Csik
megyét: „Szentföldnek” nevezik, mert a hely-
nevek mellett többnyire ott van a szent
epitheton.

Mióta a székely vasut kiépült a szé-
kelyföld idegen forgalma rohamosan emelke-
dik és kinoses bányákat érő majd minden
községe határában előtörő gyógyvizeit évről-
évre tobban fölkeresik. Számítalan oly für-
dője lét zik, melyről sem a közönség, sem
az orvosi kar nem bir tudomással. Kecliam
róluk nincs világgá szorva, pedig de meg-
érdemelnék, hogy hirt vegyen ezekről a
csodás erejű vizekről a szenvedő emberiség.
Különösen dr. Hankó Vilmos egyetemi ta-
nárnak köszönheti a székely föld, hogy egy-
két fürdője világhírűvé vált, évről-évre
azonban a figyelem nem léven ezekre föl-
hiva, innen van azután az, hogy csak a
szomszédos Románia keresi től Borszékét,
Előpatakot, Tusnádót, Malnas fürdőt, stbiket.

Tusnádót ez idő szerint már teljesen
elfoglalta a Magyar Erdély föld előkelő
fürdőző közönsége és azt lehet mondani,
kétharmad arányban Románia pénzemberei,
De nem csoda ez a korai benépesedés;

A „MAROS” TÁRCZAJA.

Makótól — Tusnád fürdőig.

— A „Maros” eredeti tárczája. —

Írta: Rácz Márton.

— Fogd meg a legyet nászom!

Igy biztatja további munkálkodásra a
székely eseléd tarsát, ha megokalta a tere
ferét, en is emigy: jól lesz rövid vázlatok-
ban számot adni eddigi sálarokodasomról.

Hosszu lelegzettel kezdekem csak meg,
ha földözem azt a pusztitást, melyet utköz-
ben Makótól Aradig széles járásában a jég
okozott. A biztosítási ügynökök ugyan sáskar-
rajként tüntek itt is, ott is fel, de sajnos,
csak esekélyke resz térül vissza a kedves
róna duzzadt arany kalászái fejében!

Még szomorú merenges tartja fogva
gondolat-világomat — és önkéntelen fohasz
kél ajkamra: „mindennapi kenyerünket add
meg uram ma”, midőn magános fülkémbe
német üdvözles hangzik el. Egy aacheni
kereskedő mutatja be magát. Nemetül vi-
szonzom, mert hát tőlünk barbar, indatlan
magyaroktól megköveteli az idegen, hogy
tudjunk nyelven. Egy-két szokásos szóváltás
után a viedék szemleletébe merültünk. Lip-
pától kezdve a természet vadregényes mezee-
ben tűnik elő, illatos légkör omlik szertesztét
a hegybirtalom kebléről — a tődő feltris-
súl, a táj paradicsomi benyomást gyakorol
az alföldi ember kedélyére, a mint azonban

ismerősére: a Maros folyóra tekint, az illusió
elvész, mert folyónk haragos kedvében ha-
lad utján, pihenő ágyát keveselli, kiterjesz-
kedik messze-messze abból és a merre csak
utja vezet körös-körül magával sodorja a
lekaszált szénát, megsemmisíti a lábón álló
egyéb terményeket

Erdélyben hasonló munkát végez a
testvérje az Olt folyó, melynek pusztításait
kiválóképen Háromszék és Csikmegyék ér-
zik meg. Ez a tiszteletudó, dolgos, jóra való
székely nép inséges télnek néz eléje.

— Uram, mi lesz velünk iastállom,
folyton ess az es (értsd: esik az eső), tavai
sem vala joo esztendő, most sem vagyom.

Igy sopánkodik a jámbor székely nép,
melynek belvilágába az önző szocialista
apostolok hasztalan próbálkoztak maszlagot
oítani — az efféle tanításokat megfontolva
fogadja és mert előrelátó, az ilyen mese-
beszédeknek nem ül föl.

Az alföldi magyar munkás büfelejtő
pillanatában szivesen rágyujt a „mégis hun-
czut a német” danára, mindazon által hallgat
a német szocialistáktól eredő eget-földet
igerő tanítgatásokra; a székely is rágyujt
a notára, de az arany boldog sort ígerő
evangeliumokat visszautasítja. Tanulj mag-
gyarom a székely testvérektől! Dicséretes
jellemvonása még a székely góbénak, hogy
a felekezeti surlódást kerülő, szászszal, ro-
mánál megfér, — istentől és hitében vet-
tett tántoríthatlan bizodalmánál fogva nem
lehet holmi üres ábrándokkal elszédíteni.

szűkebb körű tanácskozmány fog ülésezni és az alapítványi üzletrészekre nézve az aláírási fölhívást e hónap végén bocsátják ki.

Antiszemita zavargások. Lombergi tudósítás szerint Nyugatgalicziában nagynehezen sikerült a rendet helyreállítani, ismét Keletgalicziában fordulnak elő nagy rendzavargások. Borzeiban kedden este néhány vasuti munkás összeveszett egy zsidó mészárosossal. Betörték a zsidók ablakait és a boltjaikat, aztán a rabbi házába hatoltak és az ellentálló rabbinak egy karját eltörték. Rzezikovban a parasztok a zsidók lakásába hatoltak és mindent összetörték, a mi közülük ügyében esett.

Az „érettek.”

Makó, július 20.

Egész tömege az ugynevezett érett ifjaknak lépett ki az életbe az iskolai év befejeztével s most azok közül számosan állnak meg az életnek ezerfelé elágazó utai előtt, töprengve, hogy melyikre is lépjenek. Nagyon sok körülmény befolyásolja az elhatározást. A hajlam, mely a legtöbben későn nyilvánkozik meg és sokszor okozója lesz a tévesztett pályának; az anyagi viszonyok, melyek gyakran kényszer befolyást gyakorolnak az elhatározásra és a hajlamot nem kérdezik meg soha és bizonyos családi tradíciók, melyek a leszármazottsággal lettek öröklők.

Soha nem érzi magát többé az ember oly magának, oly magasan állónak, oly boldognak, mint midőn ünnepélyes szertartások között kimondották reája, hogy »érett.« Az a láng a szemben, az a pir az arczon, az a sajtóság, kábitó, majd fölmagasztosító érzés a szívben többé soha, de soha sem fog az életben ismétlődni. Mikor aztán az a boldogító mámor eloszlik, előáll ismét az élet egész

A dicső természet minden elképzelhető pompájával van pazarul megáldva Tusnád fürdője. Szemet, lelket gyönyörködtető hegy-szoros között Csikvármegye déli részén kényes-kedve szerint száguldozó — ez idő szerint pedig rakoncziatánkodó — Olt folyék mellett, az ugynevezett Csomag hegységnek százados fenyvesekkel benőtt lejtő alatt szétfúto tisztason fakadnak gyógyító források és terülnek el villái és az egész telep. Habár vizeinek összetételei szerint azokat sikeresen használják a gyomor-, máj- és bélbajosok, vérszegények, sápadtak, ilyeneket nem nagy számmal mondhat vendégei gyanant, mert főképp a romániai pénzvilág női gardája akkora luxust visz, hogy a versenyt felvenni csak keveseknek adatott meg. A párisi divattermek újdonságait hordják magukon itt Románia szépei Gyönyörűen — idegbontóan szép fajt szökek is — pénzük is bőven. Hol vagy Rigó Jancsi! Olasz festő! A fama a valóság erejéig híreszteli, hogy ide 60—70 toillel vonul be a román pénzarisztokrata női tagja, azokat végig bemutatja és indul Borszekre, szóval egy házal tovább.

Ez a jelenség oka, hogy az igazán betegek kevesen vannak, mert inkább luxus hely, de ritka levegő kura is. A hegy-szoros, hegytető, balzsamos fenyves levegőjével valósággal eltelik itt a tudó. Az igazán üdülő közönség folyton a fenyves borította hegyeken tartózkodik, melyeknek legmagasabb pontjaira jól járható serpentinak vezetnek s csak alig vesszük észre, hogy már is 1400 méternyi magaslata jutottunk, a honnan a

prózaiságával és fölmerül a nagy kérdés, hogy no de most!

Azok még boldogok, a kik hajlamuk által kijelölt utra léphetnek; azok sorsa is eléggé kedvező, a kik megtalálták a pálya folytatásának lehetőségét egyik vagy másik irányban, mert meg van a reményük, hogy annak végén megtalálják a hosszú küzdelem jutalmát is. De mennyien vannak, kiket a körülmények arra kényszerítenek, hogy itt megszakadjon minden reményük, hogy itt bezáruljanak előttük a biztató jövő kapui és tizenkét évi nehéz küzdelem után arra a tudatra kell ébredniök, hogy mindaz kárba veszett.

Mert tanrendszerünk mellett az érettségi nem képesit tulajdonképpen semmi, de semmi életpályára. A ki itt elvégezte, arra az életben egyetlenegy kenyérnyújtó pálya sem mondja rá, hogy érett. Meg van az ambíciója, meg vannak az igényei, de sem ambíció, sem ezek az igények kielégítést nem nyerhetnek soha.

Szánandó sors jut ezeknek osztályrésztül. A szerzett és nagy önbizalmat keltő ismeretekkel lépvén az életbe — mert hisz éretteknek lettek nyilvánítva — csakhamar azon szomorú tapasztalatra kell jutniök, hogy azt az önbizalmat senki sem ismeri el jogosultnak és ha egyáltalán meg akar élni, először ezen önbizalomról és a vele járó igényekről kell lemondania. Ha letudott mondani, még szerencsés, ha nem, egész életére boldogtalan lesz.

És a kik rálépnek a tovább vezető utak valamelyikére, csakhamar tapasztalni fogják, hogy mikor a végén lenni hitték magukat, inég tulajdonképpen az elejére értek. A komoly munka ideje csak ezután következik. Kik ezt így fogják fel, szerencsések, azok célját is fognak élni; de mennyien vannak ismét, kiket az élvezett szabadság mámorja, a nagy város által minden lépten-nyomon előtárt gyönyörök varázsa eltántorit, elkábit és elfeledik a

legpompásabb kilátás tárul elénk Csikmegye vadregényes területén.

Bámulatba ejtő kilátást nyújt az Aporbástya, Ludmilla magaslat, a hova naponként elsétálhat a természet változatos panorámájában szívesen elidőzővendég és a csendes erdei hangulat, a mélységben imaszerűen morajló Olt folyó közelében, kell hogy érezze a konok materialista is parányi voltát és meggyőződésébe menjen át az egy Isten létezésébe.

Lelkét megható látvány ragadja meg e pontokon az ember valóját.

A jó tüdejű, lábú vendégek számára kedvező időjárás mellett élvezetet nyújtó kiránduló helyül szolgál Tusnádról a torjai híres Búdös, melyről később adok közlést, a Szent-Anna tava, Erdély tengerszeme. Ez egy lombos fákkal sűrűn fedett hegytetőn pompázó tó, kerülete 1800 méter, vizének színe kék, mint az egboltzat és Hankó szerint »tisza, átlátszó, mint a tószéli vadvirág kelyhén rezgő harmatesep».

Ezen hely elragadó szépsége, elrejtett volta az uralkodó egy Isten imáadására hívja föl az embert. E helyet szentnek tartották minden idoben. A hagyomány szerint őseink a keresztény hit elfogadása kezdetén idejártak titokban hadarnak bemutatni áldozataikat.

A népegyelet ide kápolnát emelt s habár az idevezeklő bucsujárást betiltotta a hatóság, a Szt.-Anna tó azonban bucsujáró hely leand az idők végéig, azért a kit sorsa idevezet, el ne mulassza megtekinteni ezt a fonséges pontot.

célzt, elhanyagolják a kötelességet, elfecsérik az időt, tönkre teszik egészségüket és a korábban lelkük elé varázsolt nyugalmas jövő helyett az erkölcsi és anyagi romlás lejtőjére jutnak. Pedig erre sokszor egyetlen téves lépés elegendő és ez egy reményteljes élet megsemmisülésére vezet.

Tehát tulajdonképpen nem azzal bizonyították be ifjaink, hogy érettek, hogy az iskola porát sikerült magukról lerázniök, hanem csak be fogják majd bizonyítani azzal, ha a választott életpályára készítő tanulmányokkal derekasan, ténfiasan megküzdének; ha elég erősek lesznek arra, hogy a tanszabadság által nyújtott önállóságot megbecsülni tudják és öntudatosan haladnak minden megtanorodás nélkül azon cél elé, melyet maguknak az ifju szív ideális lelkesedésével kitűztek; ha erősek tudnak lenni, az élet csábító ingereivel szemben és kikerülni tudják azokat a csábítóan kínálkozó utakat, melyek menyországot ígérnek és erkölcsi bukásra, később elzűllésre vezetnek.

Erre csak erős elhatározás, szívós kitartás és fegyelmezett lélek kell. E tulajdonokkal pedig kell azoknak birniök, a kik igazán »érettek« s mi hisszük, hogy a mi ifjaink igazán érettek lettek.

Politikai élet Magyarországon.*)

Ausztria minden látogatójára oly ország benyomását teszi, mely hanyatlók és enyészik. Ott a holnapot nyugtalanul várja az ember és a jövőndő bizonytalanságának természetben sok munka megakad, sok terv késik valóvá lenni. Ugy tetszik, mintha közel éreznők a világ vé-

*) Hogy a napokban a „Kölnische Zeitung“ az alapos németek híres lapja olyan badarságokat közölt a magyarokról, alkalomszerűnek találjuk jelen cikk közlést, mely a Párisban megjelenő „Le Singal“ cz. napilapban jelent meg néhány nap előtt.

A tette képebb természet-kedvelők felkeresik Solyomkő sziklatetejét, innen szedte állítólag a székely a portának adó fejében járó sólyom madarakat. Érdekes természeti esoda a Lyukaskő, mely alatt utat vajt magának a haragos Olt folyó.

Kiránduló helyül szolgál még köröskörül számos magaslat, így a Jáboros tető, Csomághegy stb. mindannyiról a természet szeszélyes munkája köti le érdeklődésünket és eszünkbe juttatja Petőfi ezen merengő sorait:

Oh természet, óh dicső természet,
Mely nyelv merne versenyezni veled,
Mily szép vagy te, minél inkább hallgatsz
Annál többet, annál szebbet mondasz.

A megélhetés e pazar fénynyel, pompával ellátott fürdőn nem épen drága. Elkező helyül 4 vendéglő szolgál és ezek közül a legjutányosabbban és igen jól lehet étkezni Rozsa Feri „Zöldfa“ vendéglőjében, ki tisztviselőknek 10 százalék engedményt ad. Közel szomszédságában fekszik Málnás fürdő itt időzik megynkből Várady táblabíró is, aki innen intézi kirándulásait Erdély többi fürdőhelyére és nevezetes pontjaihoz. Az erdélyi fürdőket senki úgy nem ismeri, mint ő, és valóságos bódító szerepet teljesít az erdélyi fürdők minél szélesebb felkarolása érdekében — páratlan rábeszélő képességével: vonzóan és eredményesen.

Málnás fürdő megbecsülhetlen forrásairól és egyik érdekes alakjának: Makszikának szerelmi tépelődéseiről legközelebb!

gét és Bécsnek classikus vidámsága nem rejtheti el az egész Ausztriában létező mély zavart.

Budapesttel és Magyarországgal egész másként vagyunk. Ausztria mindenek fölött a mult emlékein él és a jövő kétségkívül nem tartogat számára új kedvetlenség és új feldaraboltatásnál egyebet. A forró vértű magyarok ellenkezőleg bizalommal néznek a jövő elé, mely, mint gondolják, nagyságukat, hatalmukat növelni fogja. Leereszkedőleg, csaknem megvetőleg nézik a szenvedélyek tombolását abban az Ausztriában, mely mindig ellenségük volt: és melynek alacsonyodása nem bánthatja őket, mert Ausztria hanyatlása Magyarország erősödését jelenti.

Bizonyára van orsztrák-magyar birodalom, de Magyarország jól tudja, hogyan kell saját lábán megállnia, kifejtve önönmagának nemzeti erélyeit. Orsztrák-magyar honszeretet nincsen tehát, de van magyar hazafiság, mely igaz és hatalmas.

Innen van, hogy a magyar valóban egy népet alkot s igazán ura nemzetének. Az öt vagy hat kis nép közül, melyeken uralkodik, egyik sem elég erős hatályosan küzdeni ellene. Egyébiránt a magyarok, majdnem nyers erélyvel dolgoznak az egyesülés munkáján. Ők maguk sokat szenvedtek és nemzetiségük nem bontakozhatott ki mindig szabadon; de a balszerencse nem tanítá őket könyörületre, és ma, midőn a végzet kezébe tett nálok nál gyengébb népeket, uralkodni kívánnak azokon s magukba olvasztani őket ugyanazon bánásmóddal, mely által ők annyit szenvedtek hajdan. Mindezt valóban nevezetes állhatatossággal és éles észszel viszik keresztül. Ausztria sohasem tudott választani a centrális és federális politika között, mert sorsa, hogy harmincz év óta minden minisztere megsemmisíti, a mit elődje tett. Magyarországon a miniszterek változnak, de a magyarosító politika mindig ugyanaz marad. És hogy Magyarországon 18.000.000 lakos közt csak nyolcz millió a magyar, ennek oka, hogy a nemzetiségek fölötté ellenszegülők a 19-ik század végén.

Azt mondjuk, csak nyolcz millió magyar van, de el kell ismernünk, hogy ezek nem közönséges emberek. Először is sokat képzelnek önmagukról és népük jövőjéről. Hallani kell őket, midőn a magyar nemesség multjáról, hagyományairól, büszkeségéről beszélnek! Ezelőtt két évvel ünnepelték a magyar állam megalkotásának ezredik évfordulóját, ez alkalommal megmutatva, hogy a régibb európai népekkel egy színvonalon állanak. Még Angolországot is — melynek alkotmánya pedig elég régi és tiszteletreméltó — tulszárnyalandották a parlament élet terén és a szabadságban. Ezek a magyarok drága emlékei, mikre szeretnek hivatkozni az idegenek előtt, kik — úgy találják — nem bírnak elég magas ideával Magyarország felől s azt akarják, vonuljon az vissza a keleti apró államok csoportjába s olvadjon egybe Ausztriával.

Azt hisszük, Franciaországé a chauvinizmus pálmája. Minő tévedés! S mily szerényekké tenne bennünket egy magyar látása! Nyolcz millió magyar van,

de midőn halljuk, hogyan beszélnek saját magukról, azt hinnők, számuk negyven millió.

Igaz, hogy csaknem annyit dolgoznak, mint beszélnek; az önbizalom náluk szünet nélküli tevékenységet eredményez. Budapest ma már valódi európai főváros téres köparttal és pompás házakkal szegélyezett nagyszerű Dunájával. Most épül a colossális országház mely a Westminsterre emlékeztet s a melynek negyven millió frankra menő építési költségeitől nem hátrálnak meg. Budapestnek közel 600.000 lakosa van és a magyarok látják már a napot, midőn fővárosuk egy millió lelket számlál. S ez mind magyar, tiszta magyar. Az ausztraiat nem nézik jó szemmel; a kocsis, a ki visz, vagy a városi szolga, kitől tudakozódunk, nem ért németül, a vagy teteti magát, hogy nem ért. Szinműveket előadnak francia és olasz nyelven, de németül soha, mert abból botrány lenne. Egy szóval, a magyar a hadseregen és a királyon kívül semmi közösséget nem ismer el Ausztriával. Azt akarja, hogy egy szabad, független állam polgárának tekintsék s nem visszatetsző előtte, ha ezt szemébe mondják. Ez az, mit jól tudott II. Vilmos, a ki hízolgősen szólva Magyarország nemességének, függetlenségének nagy hagyományairól, egy egész nép háláját, rokonszenvét megnyeré.

E nép emelkedése kétségtelen s befolyása az orsztrák-magyar birodalomban és ennek következtében Európában napról-napra nő. Érdekes volna rövid vázlatát adni parlamenti és politikai életének.

Franciaából

Csécsei Imréné.

H I R E K.

Makó, július 20.

— **Személyi hírek.** *Lonovics* József főispán tegnap délután Dombegyházára utazott. — Dr. *Meskó* Sándor alispán tíz napi tartózkodásra Menyháza fürdőbe utazott. — *Kristóffy* József országgyűlési képviselő családjával együtt Menyházára utazott.

— **Szabadságon.** A vármegye alispánja tíz napi szabadságon van; ez idő alatt dr. *Návay* Lajos főjegyző helyettesíti.

— **A Návay Tamás alapítvány** ügykezelési rendjének módosítására kiküldött bizottság lapunk utóbbi számában jelzett ülését nem tartotta meg. A módosítással vár addig, míg a mult évben kiadott ösztöndíjnak felebebezással megtámadott ügyében a miniszter határozni fog.

— **Pénztárvizsgálat.** A vármegye fő- és árvapénztárát *Lonovics* József főispán elnöklété alatt kedden vizsgálta meg a bizottság. Mind a két pénztár rendben találtatott.

— **Az arad-csanádi egyesült vasutak igazgatósága** *Bohus* Zsidmond báró elnöklété alatt ülést tartott vasárnap délelőtt, a melyen nagy számban jelentek meg az igazgatósági tagok. Tőlünk jelen voltak: *Lonovics* József, dr. *Meskó* Sándor, *Kristóffy* József, *Major* Miklós, *Juhász* Bálint. Nevezetesebb tárgya volt az ülésnek, *Juhász* Bálint és az igazgatóság csanádmezei tagjainak azon indítványa, hogy az Arad-Szegedi vonalon a régi menetrend állíttassék

vissza, t. i. a három vonat egész vonalon és a régi menetsebességgel közlekedjék. Ez indítvány ellenében az igazgatóság tulajdonképp része azzal érvelt, hogy a harmadik vonat még a mostani módozatok mellett sem fizeti ki magát, sőt tetemes ráfizetést igényel. Szavazásra került a dolog, de biz az indítvány mellett csak a csanádmezeiek voltak s így a régi menetrend visszaállítása elmaradt azzal a biztatással a többség részéről, hogy a forgalom élénkülésével a csanádiak ezen ohajtása teljesített fog.

— **Megsemmisített választás.** Makó város képviselője a városi számonkérészek tagjaivá választotta meg *Justh* Gyulát és *P. Eckhardt* Oszkárt az évben is, dacára hogy nevezettek megválasztását a miniszter már a mult évben is megsemmisítette. Az idén a közigazgatási bizottság semmisítette meg a képviselő határozatát. A v. képviselő ez ellen fellebbezett, a miniszter pedig tegnap értesítette a vármegye közönségét, hogy a közigazgatási bizottság megsemmisítő határozatát indokainál fogva jóváhagyta.

— **Egyházmegyei közgyűlés Szegeden.** A csanád-csongrádi ágostai hitvallású evang. egyházmegye f. hó 27-én tartja meg *Petrovics* Soma esperese és *Hász* Antal világi főgondnok elnöklése mellett, a rendes évi közgyűlést Szegeden. A közgyűlési meghívón, melyet már szétküldtek, 41 ügy van tárgysorozatra téve, melyek közgyűlési elintéztet igényelnek.

— **A makói rk. iskolaszék,** vasárnap tartott ülésében elhatározta, hogy két faiskolát létesít az újvárosi iskola mellett és a régi vásártér közelében: — továbbá, hogy a belvárosi iskola tágas udvarát befásítja.

— **Változás a csanádi klérusban.** *Dessewffy* Sándor megyés püspök a következő segédlelkészeket disponálta: *Holczinger* Ádámot Tóbára, *Szabó* Márton Perjámosra, *Karl* Józsefet Lovrinra, *Jung* Miklóst Bogárosra, *Bezdnán* Jánost Német-Ecskára, *Brunner* Jakabot Gyarmathára, *Gehl* Ottmárt Elekre, *Kern* Ágostont Stájerlakra, *Prileszky* Zoltánt Karánsebesre, *Telbisz* Jánost Csákvára, *Ferenczy* Gyulát Szakálházára, *Dudra* András Battonyára, *Haák* Edét Nagy-Kikindára, *Packi* Pétert Biliédre és *Gaál* Istvánt Török-Becsére. Az ujonnan felszenteltek közül csak kettő nyert diszpozíciót és pedig *Rigó* Sándor T.-Rékásra és *Tchleich* Domonkos Szeged-felsőközpontra kerül segédlelkészek. A disponáltak augusztus 1-én foglalják el új helyüket.

— **Időjárásunk** a mult heti hűvös után erősen nyárirra változott. A két utóbbi napon árnyékban 25, napon 33 fokot (R.) mutatott a hőmérő. A mezei munkára persze ez kedvező idő, akármint elesigazza is a városban tartózkodókat. A gazdák még ezutánra is jó időt ohajtanak, mert az aratás ugyan be van fejezve, de megkezdődött a cseplés és nyomtatás, melynek tartama alatt egy-egy nyári zápor medvét fogat a szérűn a magyarral. A magyar pedig nem szeret medvét fogni.

— **A beteg számadások.** Sok orvos gyógykezelt már az 1884—1887. évi fogyasztási adópénztári számadásokat, de a kuruzsló számadók által elrontott beteget kigyógyítani még a mai napig sem sikerült, úgy, hogy ahétén ápolás alá vétel czéljából kórházba kellett a súlyos beteget kocsin szállítani, hol azok összeállításával megbizott *Lantos* József kórházi gondnok végzi rajtuk az operációkat.

— **Aratógép Makón.** Hoffer és Schranz budapesti cég próbaképen egy aratógépet szállított Szakács Mátyás városi „törvénybíró”-nak, a ki azt több tekintélyes gazda előtt működésbe hozta és a gép a legkitűnőbbnek bizonyult. Kezelése könnyű, tisztán kaszál és marokba rak. Nem valami örvendetes jelenség ez aratómunkásainkra nézve, de elvégre is kénytelenek lesznek gazdáink ehhez a géphez folyamodni, ha aratómunkásaink felülnének a szociálista vezérek ámitásainak.

— **Segély a munkásoknak.** Az ország minden részéből érkeznek jelentések, melyek a munka nélkül maradt földmivölök segélyezéséről adna hírt. Így a hmvásárhelyi munkások közül többet Hatvanba és Kassára hívnak az ottani gyárakba. — Mint a Kel Ért. írja, eddig 8000 munkást jelentettek be a földmivélségügyi miniszteriumba, akik saját hibájukon kívül maradtak dolog nélkül. Ebből Fehérmegyére 1600, Tolnára 1300 munkás esik. Szociálista hajlamaiknál fogva Békésmegyében 2000 munkás, Baranyában és Temesmegyében pedig több százan maradtak kenyér nélkül.

— **Gyogyerejű tó a közelben.** Gyogyerejű tóra akadtak közelünkben, az ó-kanizsai határ szelében van. A tó igen tiszta vizű és gazdag szikesó tartalmu. Az ó-kanizsaiak már egy bókét is állítottak fel a partján és sokan látogatják fürdés céljából a tavat, sőt zentaiak is többen kerestek csuzos és más bántalmak iránt enyhülést e tó vizében. A fürdőzők azt állítják, hogy a tó vize sokkal erősebb, mint a Palics-tóé és már első fürdés után nagy javulást észleltek bajukban. Okos dolog volna, ha a vizet megvizsgálnák és a közönséget annak hatásáról felvilágosítanák.

— **Az aradi szenzáció.** Most tárgyalják Aradon az ottani kir. adóhivatalnál történt 95 ezer forintos sikkasztás ügyet és már nagyobb szenzáció esett annál. Az aradmegyei árvapénztáros Krivány János egy negyedmillió frt elsikkasztása után megszökött. Elejénte úgy hitték: Amerikába, de ugylátszik Afrikába szökött. Hat megyei tisztviselő ellen, közte az alispán és árvaszéki elnök ellen a közigazgatási bizottság elrendelte a fegyelmi vizsgálatot. Az elsikkasztott összeget valószínűleg pótdadóban vetik majd ki Aradmegye községeire.

— **Csendőrség és politikai hatóság.** Mező-Kovácsházán a Weszter Mátyás csendőrmester ellen vezetett vizsgálatnál részt vesz a csendőrség megbízottja Cserszky százados mellett a politikai hatóság részéről Spilka tb. főszolgabíró is. A két hatóság képviselője közt a napokban egy kis összeütközés történt. Spilka a tárgyalás során említett tanuk kihallgatását kívánta, Cserszky százados pedig azt jegyezte meg erre, hogy akkor rengeteg ideig tart a vizsgálat és kijelenté, hogy megtarthatta volna azt a vizsgálatot a főszolgabíró nélkül is. Spilka tb. főszolgabíró erről jelentést tett az alispáni hivatalnak s kijelentette, hogy a vizsgálaton ezentul meghívás nélkül részt nem vesz. Az alispán megkeresése folytán a szegedi parancsnokságtól Hauszenblasz őrnagy távirati értesítése szerint Cserszky százados rendeletet kapott, hogy a politikai hatóságot a vizsgálatra hívja meg.

— **Körkemencze.** A városi körkemencze immár befejezéséhez közeleg. Az első égetéshez szükséges 12 waggon dírszen megrendeltetett.

— **Halálozások.** Kis-Zomborban f. hó 17-én meghalt néh. Rónay Mórész volt főispán özvegye 74 éves korában. Rendkívüli nagy részvét mellett kísérték az elhunyt urnót örök nyugalomra kedden délelőtt. A vidékről is sokan megjelentek a temetésen. A család következő jelentést adta ki: Zombori Rónai Emil és neje született Fehértői Kiriák Janka egy a maga, mint Etschthali Fedrigoni született Beesői Tóth Adél sógornő valamint számos rokonai nevében szomorodott szívvel jelenti felejtethetlen édes anyjának, illetve anyós, sógornő és jó rokon: özvegy zombori Rónay Mórészné született etschthali Fedrigoni Luysának élete 74-ik évében hosszas szenvedés és a halotti szentség ájtatos felvétele után folyó hó 17-én, délután 5 órakor történt gyászos elhunytát. Az engesztelő szent mise áldozat folyó hó 19-én reggel 10 órakor róm. kath. szertartás szerint fog a mindenhatónak bemutatni, és a megboldogult földi maradványai ugyanakkor 11 órakor a családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Áldás és béke lengjen a felejtethetlen porai felett! — Lukács Mihály haláláról a következő gyászjelentést vettük: Özvegy Lukács Mihályné szül. Vargay Emma egy saját, mint fiai Gyula és István, testvérecesse Lukács Antal s neje valamint számos rokonai és jóbarátai megtört szívvel jelenti felejtethetlen ferj, apa, testvér, rokon és jóbarát Lukács Mihály földbirtokos, Csanádvarmegye törvényhatósági tag községi képviselőnek élete 71-ik, boldog házasságának 36 évében folyó hó 17-én délután 3 órakor történt gyászos elhunytát. Az engesztelő szent mise áldozat folyó hó 19-én délelőtt 9 órakor fog a Mindenhatónak bemutatni, a megboldogultnak hült teteme ugyan az nap délelőtt 10 órakor helyeztetik az apátfalvai róm. kath. sírkertben örök nyugalomra. Áldás és béke lengjen porai felett! Apátfalva, 1898. július 17-én.

— **Szociálisták és karhatalom.** A szociális mozgalmak elfojtása alkalmával szükséges karhatalmak igénybevitelénél többször tapasztaltatott, hogy a közigazgatási hatóságok és közegek a honvédelmi miniszter által közzétett kiadott „Utastás” határozmányai tekintetében tájékozatlanok, illetve attól eltérőleg járnak el. A belügyminiszter felhívja a törvényhatóságokat, hogy a karhatalmak igénybevitelével jogosult közegeit utastassa, miszerint az emített utastást behatóan tanulmányozzák s annak határozmányait pontosan betartsák, a karhatalom rendelkezési jogával felruházott közeg nevét pedig a karhatalom parancsnokával minden egyes esetben kellő időben közöljék.

— **Trafikosok vasárnapja.** Ötvennégyezer család él abból Magyarországon, hogy a dohány, szivar, cigaretták, burnót eladásával foglalkozik. A vasárnapi munkaszünetről rendelkező törvény ezt a sok embert megfosztotta a vasárnapi pihenőtől. Ez ellen száll sikra az aradi ipar és kereskedelmi kamara, mely az összes kamarákat, köztük a fővárosit is, sorompóba szólítja most a trafikokosok vasárnapi pihenőjének érdekében. Az átirat érve között legnyomósabb az, hogy a vasárnap délutáni dohányvásárlás a nagy városokban is oly esély, hogy a szünet elrendelésével az állam nem szenvedne jelentős károsodást, s 54.000 családnak adná meg ezzel ezt a szükséges pihenőt, a melynek eddig való eltiltása egyetül áll egész Európa törvényeiben.

— **Allathullak az utcákon.** A lakosság egy részénél még ma is meg van az a rossz szokás, hogy elhullott állataikat kidobják az utcára. A gyepmester napról napra akad baromfi sőt sertés hullára is, melyek a levegőt megfertőzik és a betegségek csirait terjesztik. Ez ügyben szigorú vizsgálat lett elrendelve és a közegészség és köztisztaság ellen vétők kerlelhetlenül megfognak bírságotlani.

— **Névmagyarosítás.** Novotni István makói lakos Kis Istvánra, Salezer Gyula pedig Nádas Gyulára változtatták nevüket. Névmagyarosításukra vonatkozó miniszteri engedélyük a napokban érkezett meg.

— **Huszárok átvonulása.** A 3-ik honvédhuszárezred parancsnoksága értesíti a vármegye hatóságát, hogy az ezred Aradra vonulása közben f. hó 27-én érkezik Makóra, 28-án Nagylakra és 29-én Battonyára.

— **A lóvizsgálat megkezdődött.** Ujólag felhívjuk a lakosság figyelmét, hogy lovaikat a múlt számunkban közölt rendben, időben és helyen annyival is inkább elővezessék, mivel ez uttal a mulasztók a legszigorubbán megfognak bírságotlani.

— **Vidéki aratómunkások.** Hivatalos adatok szerint Makó város területén 97 munkaadónál 309 aratómunkás van alkalmazva körül-belül ennyire tehető a marokverők száma is. E szerint tehát mintegy 600 vidéki munkás lett városunkban az idej aratásnál alkalmazva.

— **Iparengedély.** Krajcsovic Antal férfiszábo részére az iparengedély megadatott

— **Honvédség szükséglete.** A folyó évi aug. 17-től aug. 27-ig terjedő fegyvergyakorlatok alkalmával szükségelendő kenyér és zab biztosítása iránt a m. kir. szegedi II. honvéd kerületi parancsnokság által f. évi július hó 23-án d. e. 10 órakor Buziás a község házánál nyilvános ajánlati tárgyalás fog tartatni. A szállítási feltételek fizete az 5. honvéd gyalogezred kezelőtiszt irodájában Szegeden (kerületi parancsnoksági épület emelet 32. szám) a hivatalos órákban betekinthetők és ott ártéítés mellett, esetleg posta útján is megszerezhetők.

— **Utczai verekedés.** Folyó hó 17-én este történt, hogy két szabó-segéd holmi trics-tracs beszéden az utcán összekülböztek. A vitézebbik öklőjogot gyakorolván, annyira agyba-főbe verte társát, hogy annak orran-száján kibugygyant a vér. Mint utczai verekedő kérdőre fog vonatni.

— **Kutba ugrott.** Vizi Mihályné Jenei Juliánna makói honvédi lakosnő betegsége és munkaképtelensége miatt megúván életét, f. hó 18-án virradóra beleugrott a kutba. Ekként akart megszabadulni a földi kintől, de szomszédja Dobsa István kihuzta őt és sikerült életét meghosszabbítani. Nevezett 63 éves nő jobboldali szélütésben szenved és már ez előtt 2 évvel is kísérletet tett az öngyilkosságra, amennyiben gyufadatot ivott, de korán éretven, megmentetett.

— **Barátságos értekezés.** N.-Kikindán Horváth Laura meghívta a múlt hét egyik napján barátait egy kis barátságos beszélgetésre. A szives meghívás folytán, Sándor Erzsébet makói lakosnő és Nagyhajó Béláné meg is jelentek, s a barátságos beszélgetést azzal kezdték, hogy Nagyhajó Béláné Sándor Erzsébetet egy keze ügyébe eső késsel megszurta. A nem éppen barátságos tett következtében Nagyhajó Béláné a csendőrség letartóztatta, s mután állandó tartózkodási helye nincsen, átadták a járásbírósnak.

— **Gyujtogató kovácssegéd.** Még 1894. október 23-án történt, hogy Gócza Károly két ember előtt azt mondta: „Bosszút fogok állani az ispánon!” Gócza ugyanis a lelei püspöki uradalmon, mint kovácssegéd foglalatokodott, azonban egy és más ok miatt elbocsátotta az ispán. Ezen a dolgon a kovácslegény szörnyen megharagudott és kész volt azzal a sötét tervvel, hogy elkül-

dését megtorlatlanul nem hagyja. Nem gondolt azonban másra, csak egy 400 frt értékű széna kazal felgyújtására. És ezt, mint a tények mutatják, meg is tette. Pénteken tárgyalta ezt a bűnügyet a szegedi törvényszék Hevesi bíró elnöklete alatt. Eleinte több mentőtanu szólalt Gócza mellett, úgy, hogy bizonyosra venni a bűnösséget nem lehetett. Azonban két tanu rávallott, ismételve a törvény előtt Gócza bosszút lihegő szavait. Sok gyanuok volt arra, hogy senki más nem lehetett a gyújtogató, mint Gócza, aki ugyancsak tagadásban volt. A tanuk közül többen megerősítették, hogy a vádlotthoz hasonló embert láttak a széna-kazal táján. A törvényszék Góczát gyújtogató bűntette miatt hat évi fegyházra ítélte, bele számítva a két hónapi vizsgálati fogságot a büntetésbe. Az ítélet ellen úgy a vád, mint a védelem — előbbi a súlyosítás végett felebezett.

— **Értesítés.** A szegedi m. kir. bábaképző intézetnél a legközelebbi — október hó 1-én kezdődő — magyar német tanfolyamra 12 tanuló részére egyenkint 40 frnyi állami ösztöndíj van rendszeresítve. Felhívom mindazokat, kik azt elnyerni óhajtják, hogy a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz intézett-keresztlevelel, erkölcsi- és szegénységi bizonyítvánnyal felszerelt bélyogtelen folyamodványokat augusztus hó 31 ig hozzám nyújtsák be. Szegeden, 1898. július 20. Dr. Mann, kir. tanácsos, igazgató tanár.

— **A budapesti m. kir. állami felső ipariskolába** (Népszínház-utca 8. szám) a beiratás szeptember hó első napjától 5-ik napjáig tart. Az intézetnek négy osztálya van, u. m. a gépészeti, vegyészeti, fém-vasipari és faipari szakosztály. Rendes tanulókat felvétetnek: a) kik a polgári iskola, gymnasium vagy reáliskola négy alsó osztályában jó osztályzatú bizonyítványt nyertek a magyar nyelvből, a számtanból; b) a kik az ipari szakiskolák második évfolyamát jeles eredménnyel végezték; c) iparossegédek és mindazok, kik a megjelölt tantárgyakból a felvételi vizsgálatnál kellő készültséget tanúsítanak. A vegyészeti, fém-vasipari és a faipari szakosztályba az iparostanoncz iskola harmadik osztályát jó sikerrel végzett iparossegédek is felvétetnek rendkívüli tanulóknak. Általában megkiváncsítják, hogy a belépni kívánó növendék az általa választott szakcsoportbeli iparágban már előre gyakorlatot szerzett s legalább is azon két havi nyári szünidő alatt, a mely után az ipariskolába akar lépni, a gyakorlatban foglalkozott legyen s ezt hatóságilag hitelesített bizonyítvánnyal igazolja. A beiratkozásnál bemutatandó iratok: a keresztlevelel vagy születési bizonyítvány, — az elvégzett közép iskolai osztályokról szóló bizonyítványok, — a hitelesített gyakorlati bizonyítvány, — és himlőoltási bizonyítvány. A beiratási díjegész évre 2 frt, a tandíj félvenként 10 forint. Az igazgatóság készséggel szolgál bővebb fevilágosítással.

Szinészet.

Szombaton Rákosi népszínműve „Magdolna” került színre Szepessy Gusztáv jutalomjátékául. A darab maga is jó, az elő-

adás meg méltó volt a jó darabhoz. Közönség meglehetősen számmal volt ugyan, de az előadás és Szepessy is teltebb házat érdemelt volna.

Vasárnap délután zónaelőadásnak Tündérlak Magyarhonban. Egy sereg gyerek hallgatta nagy gyönyörűséggel a régi jó időknél ezen most is napirendre kerülő színművét. Zóna előadás felett ugyan bírálatot mondani — meghaladott álláspont — azért mégis szívesen mondjuk itt ki, ama tapasztalatunkat, melyet ezen a zóna előadásán szereztünk: hogy a jó színész az marad még a féláru jegyek mellett is. Így Sólyom és Teórek Malvin annyi ambícióval játszottak, hogy nemcsak a gyerek sereg tapsait, de a legnagyobb műgényűek elismerését is kivívták volna azzal a játékkal.

Este mutatványok voltak a cinematographal. A bemutatott élő fényképek a közepes számú közönségnek igen tetszettek, főleg a párisi Köztársaság-tér az óriási sürgés-forgással és a „Gyorsvonat megérkezése” című kép azzal a megkapó hűséggel és elevenséggel, melylyel zajos tetszésnyilvánításra ragadta a közönséget.

Közben volt egy felvonásos vigjáték is „Makói viszhang” címmel. A színlap rejtélylyel jelezte, hogy „helyi szerzőtől” ered a vigjáték. Voltaképen pedig úgy sejtjük, hogy ez az a bizonyos „pièce resistance” a mely például Kövegyen „Kövegyi viszhang” címen ejtené kétségbe a színészet barátait. De ha már a címét az előadás helye szerint lehet változtatni, miért nem alakítják magát a darabot is a helyi körülményeknek, csak némileg megfelelően át? Micsoda lehetetlen alak volt például az a Kati szolgáló (Csanádi Lenke) abban a kétségbeeséssel nyomorúságos toalettkben? Hiszen Makón még a szolgálók is sikkesen öltöznek s olyan Kati féle alakot Makónak a legöregebb embere sem látott itt nálunk. A béresek pedig Makón nem énekelve beszélnek, az székely módi; ellenben „czigeretli”-ből pipálnak még a tanyák közt is. — Hm! de talán sok is ennyi szó olyan darabra, mint a „Makói viszhang” — a melynek megszerkesztését csak épen Fekete igazgatónak nem rója fel halálos bűnül a publikum; azt tartván, hogy a cél szentesíti az eszközt.

Hétfőn a „Végrehajtó” vigjátékot adták megint cinematograph mutatványokkal, de igen kis közönség előtt.

Kedden este Lukácsy Aladár jutalmára a „Munkaszünet” adatott közepes ház előtt. Az előadás a jobbak közül való volt s különösen Szepessy Gusztáv és Teórek Malvin játéka nyert zajos tetszést.

Fekete Béla társulata tegnap este tartotta utolsó előadását. A kérszemélyzet javára a „Falu rosszá”-t adták. Makóról a társulat Battonyára megy, hol 10 előadást szándékozik tartani.

Irodalom.

„Le Progrés” a címe annak a Budapestest megjelenő francia lapnak, mely a modern francia irodalom remekműveit közli, azok szólásmódjait, különös kifejezéseit fordítja, magyarázza sőt az egyes rendellenes kiejtések is bemutatja. A „Le Progrés” nemcsak a kezdők számára de azokra nézve

is hasznos, kik már birják a francia nyelvet. Mulattatva tanít e lap, mert a legújabb dolgokról is beszél mint pl. most legutóbbi számában a Bourgogne katasztrófájáról; aztán illusztrációi is szépek. Előfizetési ára a hetenként megjelenő lapnak negyedévre: 2 frt. — Kiadóhivatal Budapest, VII., Kertész-utca 50. sz.

A „Divat Szalon” legutóbbi száma is érdekes és változatos tartalmu, mint minden száma szokott lenni. A tartalmából megemlíthetjük ezeket: Öltözetek a bécsi kiállításán, Divatos kézimunkák, Tanfolyam csipkeveréshez, gyermekfelnemű varrás-hoz, Háztartás, Nyári divat csoportkép. Szépirodalmi részében szebbnél-szebb közlemények. A „Divat Szalon”-t ajánljuk hölgy olvasóink szíves figyelmébe. Előfizetési ára félévre 3 frt. Kiadóhivatal: Budapest, (V, Gizellatér 1. sz.)

Közgazdaság.

A vetések állása.

— A Tisza-Maros szögén. —

A buza, rozs, árpa, zab a Tisza-Maros szögén le van aratva. A jég által okozott károk nem bizonyultak oly nagymértűeknek, mint az ijedség első pillanatában látszott. A buza jó minőségű és a jégtől kímélt helyeken holdanként 6—8 sőt 10 métermázsát is fizet. Legjobb eredményt az idei termésben a zabnál találunk.

A kukoricza az esőtől szépen felujult s várakozáson felül szépen fejlődik. Csanád vármegyében a jégverés nyoma látszik, Temesben pedig szörványosan az úszóg mutatkozik, általában azonban igen szépen áll. A korai czimerét hányja és szépen csövesedik, a későn vetettek töltőgetését most végézik, A kukoricza eddigi állása után jó termés ígérkezik.

A hűvelyes vetemények hosszas szárazságra lekövetkezett esős időre szépen felüdültek, s igen jól, s helyenkint kitünően állanak.

kerti veteményre az eső igen jó hatással volt. A káposzta, dinnye, tök, bab és ugorka kifogástalanul állanak. A hagymafélék néhol rozsdát fogtak.

A len apró maradt, a kender azonban szép magas, elég sűrű. Helyenkint megdőlt. Csanád vármegyében pedig a jégverés nyomai látszanak benne. Általában szép és jó termést ígér. Helyenkint már nyúvik.

A dohány az eső után szépen felüdült s igen jól fejlődik, de meleg időt kíván. Levelei általában szép nagyok, Csanád vármegyében a jégverés nyoma kissé meglátszik ugyan benne, de már most is sokat javult. Arad vármegye egyes helyein a bagolyféle álcája károsítja.

A cukorrépa az eső után igen szépen fölujult, jól fejlődik s helyenkint kifogástalan.

A takarmányrépa igen szépen áll; Fejlődése sok helyen kifogástalan. Temes vármegyében azonban itt-ott a sok esőtől nagyon elgazosodott, úgy hogy negyedik kapálása is kívánatos. Általában bő termést ígér.

A burgonya szépen áll, az esőtől sokat javult. A korai fajok szárai már sárgulnak, a későiek pedig most virágnak, vagy már elvirágoztak. A gumók általában szép nagyok, helyenkint azonban a rothadás észlelhető s itt-ott a leveleken és a szárazon a

peronospora található. A korai fajok már érettek a piacra kerültek.

A mesterséges takarmány felék az eső után szépen megjavultak. A luczerna harmadik kaszálása és a búkköny kiélegítő eredményt adott. A behordás folyamatban van, néhol azonban az eső renden érte a mi minőségét kissé megrontotta. A mag luczerna és löhere virágzása elég jó, helyenkint azonban hibás volt.

Az anya szén a már legnagyobb részben be van kazalozva, s minősége jó, de mennyisége gyenge. A legutóbbi esőzés a sarj növéseire igen jó hatással van.

A régi szőlők a phylloxerától folyton pusztulnak. Az újabb ültetések elég szépek. A furtképződés általában gyenge volt, s a peronospora folytán a szemek fejlődése nem kielégítő. Általában gyenge szüretre van kilátás.

A gyümölcsfák általában csak gyenge közepes termést fognak adni. A mult hó végén uralkodott zivataros, szeles időjárásban sok lehullott s helyenkint most is nagyon fergesedik és hull. Még legjobb termés várható dióból és helyenkint szilvából. Alma, körte és barack gyenge közepes, sőt azon aluli termést ígér.

Vásárcsarnok-forgalom.

— Vámos és Bruszt hatósági közvetítők heti jelentése. —

Budapest, július 16.

A hét második fele a betüldött elelmiczikkek sokfelesége által tünd ki. Mozgalmasabb üzlet vajban és baromfiban volt, melyekben a kereslet élénkebb alakot öltött és a készletek javult áron simán voltak elhelyezhetők. A gyümölcs üzlet is élénk, szép gyümölcs jó áron gyorsan talál vevőre, csakhogy sajnos, a termelők legtöbbszörre még mindig csak a másodrendű áruval vannak képviselve, a miért ismételve kell hangsúlyoznom, hogy teljes és jó árak csak kifogástalan minőséget érhetők el. Szélverte, hullott gyümölcs vagy törődött, nedvesen érkező áru alig fedezi a szállítás költségeit.

Eiadásaink következőképpen alakultak.

Marhahusból a szegyhús és hátujja pecsenye husok kerültek. Borjuk kilója 50—50 kr. hosszán csak helybeli vágás kerül a vásárra. Szalámi 1.60 frt, sonka 0.85—1 frt kilója jó fogy. Őzeket egészben 75 krért, szarvas 30—36 krért adtuk el, vadkacsa párja 1 frt.

Baromfiban az üzlet élénk, lokep hizott kacsák jól keresett. Tyúk 1.05—1.20 frt, kővér kacsák 1.80—2.50 frt, sovány liba 2.20—3 frt kővér liba 3.50—6 frt párja nagyban.

Tojásban a hozatalok csekélyebbek voltak, ára ma 29 frt ládánként. A betüldök sok esetben nem eléggé gondosan átámpázott árut küldenek, a mi nemcsak az árt nyomja le, de az üzlet gyors lebonyolítását is megnehezíti.

Felemlitendőnek tartjuk e helyen azt is, hogy a tojás csomagolására kellő gond fordítandó, mivel a vasut töresekert felelősséget nem vállal és kártérítést nem ad a vasut üzlet szabálya 77. §. 4. pontja.

Vaj az emult napok alatt jól keresve tartott áron gyorsan fogyott, friss főző vaj 80 kr., tea vaj 0.90—1 frt kilója nagyban. Piaczképes áru beküldése ajánlatos.

Gyümölcsfeleiben élénk az üzlet. Elsőrendű áru állandóan jól keresett. Kajsziubarack 28—30 kr., őszibarack 70—80, kisebb fajta 50—60 kr., cseresznye 12—14 kr., körte minőség szerint 12—16 kr., nyári alma 12—14 kr. kilója nagyban.

Zöldsegek közül uborka, sárgarepa,

(Carotla), petrezselem érkezett, mely azonban csak az érvényben levő áron volt elhelyezhető.

Makói gabona piac.

— Iritz és Pollák czég tudósítása. —

— július 20.

Ó buza	10 frt 50 kr.
Új buza	8 frt — kr.
Arpa	4 frt 20 kr.
Zab	5 frt — kr.
Kukoricza	4 frt 80 kr.
Vöröshagyma	3 frt — kr.

Az üzlet a héten szilárdan indult, a kedvezőtlen időjárásra, de a szép idő beálltával ismét lanyhára fordult 50—60 krral csökkent.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Z. B. Olyan arckép tudunkkal nincs.
R. M. Ugy történt.

Vasuti menetrend.

— Érvényes 1898. június hó 1-től. —

Arad—Szeged

Teherv. személysz.	Személyvonat	Vegyes vonat
Arad indul reggel	5:23	délután 4:16
Pécska	6:03	5:06
Battonya	6:27	5:45
Mezőhegyes	7:09	6:50
Csanád-Palota	7:28	7:13
Nagylak	7:43	7:32
Apátfalva	8:03	7:58
Mako	8:23	8:40
Kis-Zombor	8:39	8:59
Szöreg	9:15	9:45
Szegedre érkezik	12:51	9:27

Szeged—Arad

Teherv. személysz.	Személyvonat	Vegyes vonat
Szeged indul este	6:10	reggel 3:08
Szöreg	6:37	3:45
Kis-Zombor	7:20	4:14
Mako	8:24	5:00
Apátfalva	8:53	5:24
Nagylak	9:29	5:50
Csanádpalota	9:51	6:09
Mezőhegyes	10:16	7:00
Battonya	—	7:38
Pécska	—	8:08
Arad érkezik éjjel	—	8:51

Mezőhegyes—Kétegyháza.

Teherv. személysz.	Személyvonat	Vegyes vonat
Mezőhegyes	indul délelőtt 8:15	este 7:20
Kovácskő	9:04	8:07
Bánhegyes	9:34	8:33
Megyes-Egyháza	10:02	8:58
Kétegyháza	érkezik 10:38	9:34

Kétegyháza—Mezőhegyes.

Teherv. személysz.	Személyvonat	Vegyes vonat
Kétegyháza	indul reggel 5:18	délután 5:04
Megyes-Egyháza	5:49	5:42
Bánhegyes	6:06	6:00
Kovácskő	6:24	6:16
Mezőhegyes	érkezik 6:55	5:00

1890—1898.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint Sajtény község tulajdonához tartozó 10,599 k. holdat magába foglaló vadászati jog terület, folyó évi augusztus hó 15-étől számított jog hatályos, **folyó évi július hó 24-en d. e. 9. orakor** Sajtény község házában 6 (hat) egymás után következő évre haszonbérbe fog adni.

Az árverési feltételek Sajtény község házában hivatalos órák alatt bármikor betekinthezők.

Sajtény 1898. évi július hó 9-én.

Fejér Demeter, Siklóvan Arkádie,
jegyző. 2—2 bírő.

Arlejtési hirdetmény.

Battonya község részéről „Szegények menedékháza” felállítására határozottatván el, felsőbbi jóváhagyással e célra egy épület emeltetik 2433 frt 32 kr költséggel. Az építkezésnek vállalatba adása iránt **Battonya község házában folyó évi augusztus hó 4-én d. e. 10 órakor** írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozni szándékozóknak 10% bánatpénzzel ellátva oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az 50 kros bélyeggel ellátandó, lepecsételt és kellő feliratu írásbeli zárt ajánlatok a 2433 frt 32 kr kikiáltási árnak megfelelőleg 10% bánatpénzzel ellátva az árlejtés megkezdéséig adhatók be Battonya község előljáróhoz.

A részletes árlejtési feltételek, tervrajz és költségvetés Battonya község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Battonyán, 1898. évi július 7-én.

A községi előljáróság.

Üzleti helyiségek bérbeadása.

A 14000 lakossal bíró Battonya város tulajdonát képező és a város közepén, a vasári és piaci főtérén fekvő

Korona nagyvendéglői épületben:

1. Egy külön pinceszékhelyiség évi 50 frt kikiáltási ár mellett 1899. évi január hó 1-től.

2. Egy (eddig vegyeskereskedési) üzlethelyiség évi 300 frt kikiáltási ár mellett 1899. évi január hó 1-től.

3. Egy a község háza épületbeli (eddig vászonkereskedés és temetkezési-vállalat) üzlethelyiség évi 360 frt kikiáltási ár mellett 1898. évi november hó 1-től, — továbbá

4. A nagyvendéglő melléképületét képező mézarszéki helyiség egy szoba és egy konyhával évi 200 frt kikiáltási ár mellett 1899. évi január hó 1-től, — végre

5. Nyolc — a piactéren ujonépült bérházbeli **üzlethelyiség egyenként** évi 100 frt, illetőleg évi 50 frt kikiáltási ár mellett 1898. évi november hó 1-től.

Mindannyi külön-külön az 1904. év december hó 31-ig terjedő időre **1898. évi augusztus hó 4-én reggeli 9 órakor Battonya község közházánál nyilvános szóbeli árverésen haszonbérbe adatnak.**

Bérelni, árverezni kívánóknak a kikiáltási ár 10%-tőljiát kell bánatpénzzel letenni. Az árverési és bérleti feltételek Battonya község jegyzői irodájában bármikor megtekinthetők.

Kelt Battonyán, 1898. július 5.

A községi előljáróság.